

DUCHOVNÉ OZVENY

ročník XV.
Apríl
2012

Mesačník farnosti sv. Martina z Tours
Suchá nad Parnou, Košolná, Zvončín

Číslo 4

Božie Slovo

Vzal som v týchto dňoch do rúk posynodálnu apoštolskú exhortáciu *Verbum Domini* pápeža Benedikta XVI. o Božom slove v živote a poslaní Cirkvi. Povzbudený myšlienkami Svätého Otca a synodálnych otcov chcem aj vás povzbudiť k objaveniu pokladu, ktorý v Božom slove máme či k prehĺbeniu vzťahu k nemu.

Boh vo svojej otcovskej láske sa k nám ľuďom prihovára rozličnými spôsobmi. Najdostupnejším pre každého človeka je Sväté Písmo, napísané Božie slovo, zachytené z vnuknutia Ducha Svätého svätopiscami. Tým najvznešenejším je však Ježiš Kristus, Božie Slovo, ktoré sa stalo telom, aby nám sprostredkovalo plnosť poznania Boha a prinieslo spasu.

Kvetnou nedeľou vstupujeme do veľkého týždňa. Keďže slávime najväčšie kresťanské sviatky, aj obrady

sú v týchto dňoch výnimočné, jedinečné aj Božie Slovo sa číta a počúva hojnejšie. Na Kvetnú nedeľu a Veľký Piatok sú to Pašie, dlhý úsek z evanjelia, zachytávajúci celé Ježišovo utrpenie až po jeho vykupiteľskú smrť. Na Veľkonočnú vigíliu, najväčšiu zo všetkých vigílií v roku, môže byť až sedem čítaní zo Starého zákona, epištola a evanjelium, čiže taký stručný priebeh dejín spásy od stvorenia sveta až po Ježišovo slávne zmŕtvychvstanie

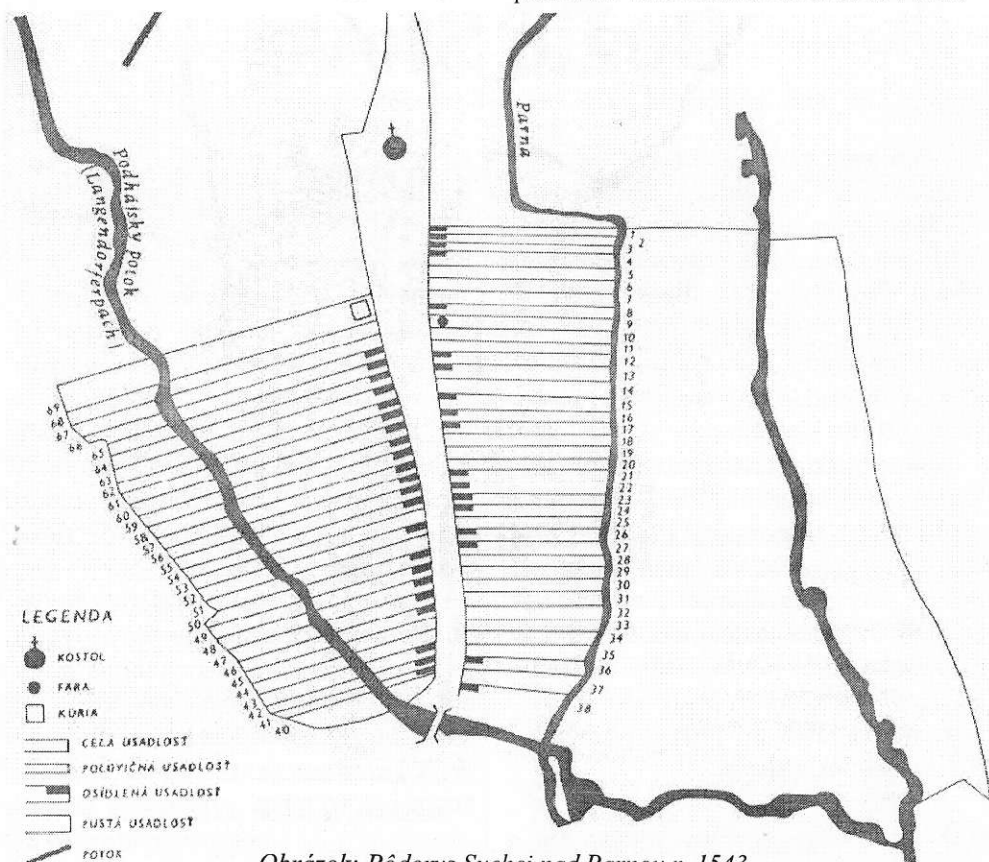
Skúsme byť teda zvlášť v týchto dňoch vnímaví na Božie Slovo, ktoré je živé a účinné aj dnes, majme otvorené počas veľkonočných obradov uši nášho srdca, aby aj v nás mohlo zasiať Božie Slovo prinášať úrodu, posilňovať nás vo viere, v nádeji a v láske.

Peter Škultéty

Čriepky z histórie Suchej nad Parnou Farský kostol

Už v niekoľkých číslach Duchovných ozvien píšem o histórii Zvončína. V tomto čísle preskočím na históriu zo Suchej nad Parnou, hoci so Zvončínom som samozrejme ešte neskončil. Keď som sa pre tento skok rozhodol, tak aj preto, aby som aspoň spomenul pôvodný farský kostol v Suchej nad Parnou. O pôvodnom gotickom kostole sa zachovalo málo správ, zaznamenaných v kanonických vizitáciách, prípadne okrajovými poznámkami v archíve. V čase keď vlastními Červenokamenského panstva boli Fuggerovci je

v kanonickej vizitácii z roku 1555 zaznamenané, že kostol bol po opravách posvätený. Na kostole bola strecha pokrytá šindľami, opravili sa múry kostola i múr okolo neho (vrátane cintorína). Napokon bol kostol vo vnútri zalíčený vápnom. Na pôdoryse Suchej nad Parnou podľa urbára z roku 1543 od Juraja Žudela pôvodne kostol stál mimo dediny. Pravdepodobne s iným kostolom v Suchej sa stretávame v knihe *Fuggerovci na Červenom Kameni 1535 – 1583* od Juraja Žudela, kde píše, že za fuggerovcov sa okolo r. 1575 – 1580 na stavbu veže kostola v Suchej predalo 57 900 kusov tehál. Takže v tom čase bola postavená veža kostola. Zároveň sa v roku

Obrázok: Pôdorys Suchej nad Parnou r. 1543

1582 v Suchej predalo 39 500 šindľov, z toho pravdepodobne vyše 32 000 sa použilo na kostol. V kanonickej vizitácii smolenického dekanátu z roku 1634 je zaznamenané, že gróf Ján II. Pálfi dal zhotoviť nový drevený oltár. V kostole bola vtedy kamenná krstiteľnica a pristavená sakristia. Vizitácia z roku 1694 hovorí, že kostol je malý a preto sa uvažuje o jeho rozšírení. V čase pôsobenia miestneho rodáka, farára Juraja Szuhayho, ktorý tu bol farárom v rokoch 1698 – 1710 došlo k stavbe nového kostola. Veža bola ponechaná ale v roku 1735 bola nadstavená osembokým trupom a barokovo zastrešená. Svätyňa sa stavala v rokoch 1699 – 1701, loď kostola v r. 1699 – 1708. Ale to je už iná história o novom kostole.

Zdroj:

- LOPATKOVÁ, Z.: *kanonické vizitácie smolenického dekanátu v 16. a v polovici 17. storočia*. In: *Studia historica Tyrnaviensia* IV. Trnava 2004.

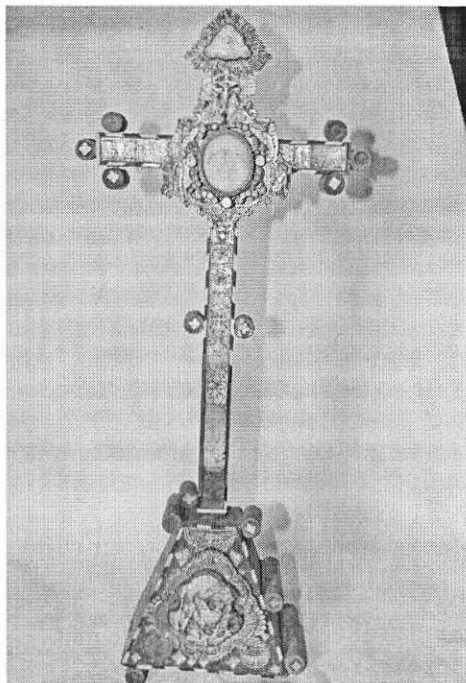
- RADVÁNYI, H.: *Aký „starý“ bol farský kostol?* In: *Duchovné ozveny* 2/2003.

- ŽUDEL, J.: *Fuggerovci na Červenom Kameni 1535-1583*. Bratislava: Veda, 1991.

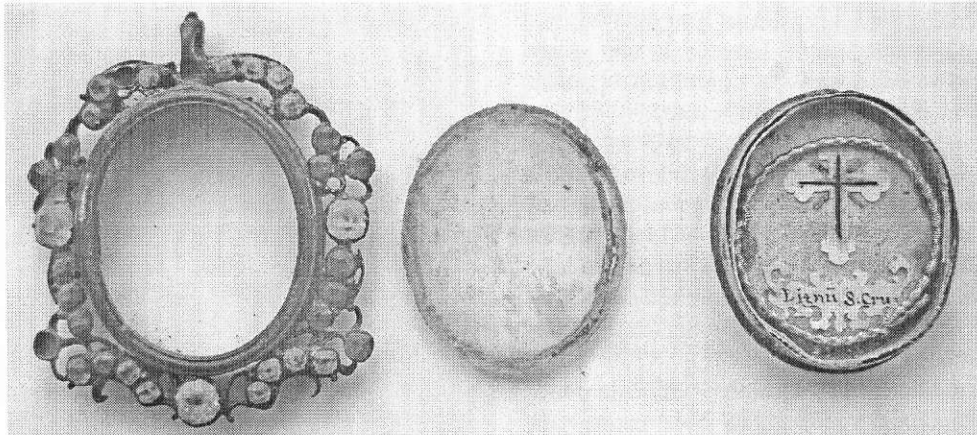
Zostavil: Viktor Mišuth CSsR

Drevo svätého Kristovho Kríža

Naša farnosť vlastní jednu z najvzácnejších relikvií – pravé drevo svätého Kristovho Kríža. Podľa dostupných informácií je na Slovensku iba niekoľko farností, kde sa takáto relikvia tiež nachádza. Najbližšie je to gréckokatolícky Chrám Povýšenia vznešeného a životodarného Kríža na Ondrejskom cintoríne v Bratislave. Relikviár od neznámeho autora má podobu barokového kríža na podstavci s výškou 42 cm

a šírkou 17,5 cm a je vyrobený z dreva. V strede kríža sa za sklom nachádza schránka s dvomi veľmi malými artefaktmi dreva svätého Kríža, ktoré sú navzájom preložené do symbolu kríža. Relikviár je vyzdobený polodrahokamami a to kryštálmi a granátmi, perleťou, striebrom a farebným emailom. Relikviár však nie je práve v najlepšom stave. Chýbajú mnohé drevené časti, časti perleťovej a inej výzdoby. No vďaka sponzorskému daru je relikviár v oprave, ktorú prevádza odborný reštaurátor. Pri reštaurácii boli objavené nové a veľmi zaujímavé skutočnosti. Po ich potvrdení budú zverejnené v niektorom v nasledujúcich vydaní *Duchovných ozvien*. Je pravdepodobné, že zreštaurovaný relikviár so vzácnou relikviou si budú môcť veriaci prezrieť už počas tohoročných Veľkonočných sviatkov. Presný čas a miesto vystavenia relikvie oznámi vdp. JCLic. Peter Škultéty. Ako sa táto veľmi vzácna relikvia dostala práve do Suchej

nad Parnou? Kto ju našej farnosti daroval? Vypátrať odpovede na tieto otázky bude veľmi ťažké, ba až nemožné. A to aj z toho dôvodu, že v našej farnosti chýba farská kronika z 19. storočia. A práve do 19. storočia, do obdobia baroka, datujú historici relikvár, v ktorom je táto relikvia uložená. Skôr, ako sa niekomu podarí odpovedať na tieto neľahké otázky, načrtime trochu do histórie. Cirkevní historici zo 4. a 5. stor. píšú, že Spasiteľov sv. Kríž sa vydala hľadať sv. Helena pod vplyvom jedného zo svojich snov. Narodila sa okolo roku 250, neskoršie sa stala rímskou cisárovnou a matkou cisára Východorímskej ríše Konštantína. Keď prišla v roku 325 do Jeruzalema, dala na Kalvárii hľadať Kristov životodarný svätý Kríž, ktorý napokon 2. mája 326 aj našla. Svätá Helena poslala polovicu kríža svojmu synovi cisárovi Konštantínovi do Carihradu. Cisár si však ponechal iba časť a druhú časť Kríža poslal pápežovi do Ríma. Tieto kusy svätého Kríža boli uchovávané v novopostavenom kostole *Santa Croce in Gerusalemme* v Ríme. V roku 1492 bola pri reštaurácii tohto kostola v mieste súkromnej kaplnky sv. Heleny objavená olovená schránka s nápisom „Titulus cruxis“ a pečaťou z roku 1143, keď kostol prešiel predchádzajúcou prestavbou. Po otvorení bola ob-

javená tabuľka z orechového dreva so stopami vápnového náteru s trojjazyčným textom „Ježiš Nazaretský“. Roku 1496 pápež Alexander VI. prehlásil tento nález za autentickú relikviu, ktorú do Ríma dopravila sv. Helena. Grécky a latinský nápis sú napísané zrkadlovo sprava doľava, podľa hebrejského vzoru. Priamo v tomto kostole sú doteraz uchovávané v samostatných relikviároch časti kríža, dva trne z trňovej koruny, tabuľka s čitateľným nápisom „NAZARENUS“ a jeden kliniec z kríža. Mnohé ďalšie kostoly časom získali časti z týchto kusov kríža a všade požívajú veľkú úctu veriacich. Relikvie z pravého dreva svätého Kríža, na ktorom zomrel náš Spasiteľ Ježiš Kristus, sú teda rozptýlené po celom svete. Druhú polovicu kríža ponechala sv. Helena v jeruzalemskom Chráme sv. Kríža, ktorý dala postaviť na mieste nájdenia. Na jej popud bol v Jeruzaleme vystavaný nielen kostol Božieho hrobu, ktorý bohato obdarila, ale i kostol na Olivovej hore a kostol v Betleheme. Krátko po tejto púti do Svätej zeme ukončila svoje pozemské putovanie. Sv. Helena zomrela 18. augusta 330. Pochovaná bola v Ríme. Neskôr jej pozostatky preniesli do Hautevilliers v remešskej diecéze. Meno sv. Heleny je v Cirkvi nezmazateľne spojené s uctievaním svätého Kríža, ku kto-

rému dala popud. Znak kríža patrí k najznámejším symbolom v dejinách ľudstva. Hoci má stovky podôb a významov, prevládol pohľad, ktorý hovorí o kríži hlavne ako nástroji na umučenie Krista. Kríž však prináša oveľa hlbšie poslanstvo. Pre prvých kresťanov bol znakom triumfálneho víťazstva nad hriechom a smrťou. Odhaliť význam a poslanstvo kríža sa pre teológov stalo veľkou výzvou. Podľa Dölgera je kríž znamením, ktoré hovorí, že svet nad ľuďmi nemá žiadnu moc, že sú ukrytí a chránení v Božej láske, ktorú Kristus zjavil svojim krížom. Karl Rahner vo svojej teológii kríža píše, že Ježiš bol vo vzkriesení prijatý a zachránený Bohom. Cez jeho smrť je vykúpený každý človek. Podľa Jána Zlatoústeho kríž zaháňa temnotu sveta ako svetlo. Kríž premenil neplodnú púšť zeme v raj, stal sa tak zdrojom životodarnej sily. Hippolyt Rímsky v spise o Apoštolskej tradícii píše, že znak kríža nás chráni pred diablom. Znak kríža je svedectvom o viere, o prebývaní Ducha Svätého, o duchovnej múdrosti a silnom srdci človeka. Význam kríža pre súčasnosť vystihuje kresťanský novinár Tomáš Hupka: „Hoci utrpenie, bolesť a smrť patria k životu, nie je Božím zámerom, aby sme im zasvätili svoj život. Kristus nám cez utrpenie a smrť otvoril bránu do neba. Prijatí kríž preto znamenajú oprieť svoj život o Božiu lásku, z neho čerpať silu, zodpovedne si plniť povinnosti a naplno si vychutnávať život. Každý zo znakov kríža nám môže pomôcť prekonať niektoré prekážky alebo prejsť istú etapu nášho života, na konci ktorej sa zjednotíme s Bohom. Hlavným poslanstvom kríža je Božia láska k človeku, láska, ktorá si nekladie podmienky, pozýva k osobnému vzťahu, oslobodila človeka a očakáva jeho slobodné áno...“

Konečne prišla

Konečne sme sa jej dočkali. Po dlhej zime zákonite prišla jar. Zo dňa na deň. Prvé sa ohlásili snežienky, zároveň s nimi záľužie,

fialky, krokusy. Po Jozefovi sa obliekli do slávnostného šatu aj stromy, broskyne, mandle, marhule, trnky, slivky, magnólie. Silný vietor trochu narušá jarnú pohodu. Rozháňa zabudnuté listie z jesene. Upratuje okolie. Tak ako my, ľudia. Upratujeme si domy, záhrady. Blíži sa Veľká noc. Preto to horúčkovité upratovanie – aby sme mali čisto okolo seba. Ale upratujeme si aj v sebe, v našej duši? Moje spomienky na slávenie Veľkej noci siahajú hlboko do detstva. Boli sme štyri dievčatá. Mama nás vždy vychystala do nových šiat, topánok, aby sme išli k Svätému hrobu čisté – ako na tele, tak i v duši. Sviatočne sme prežívali celé veľkonočné sviatky s posvätnou úctou i s radosťou. Veľká noc mala u mňa ako dieťa tri stupne – smrť Ježiška, jeho vzkriesenie a veľkonočnú šibačku. Keďže sme boli dievky, o šibačov nebola núdza. To bolo dávno. Teraz sa teším z radosti svojich vnúčat, z pocitu jarného znovuzrodenia, rozkvitnutých kvetov, rašiacych semienok v záhrade. Konečne prišla jar so všetkou krásou a parádou – užívajme si ju plným priehrštím – s pokojom v duši.

Mamičky založili detský kútik

Myšlienka založenia detského kútika vznikla z potreby stretávať sa, navzájom komunikovať a robiť to, čo prospieva nielen našim deťom, ale aj nám mamičkám. Okrem toho, že sa tu hráme, budujeme si nové priateľstvá. Deti sa tešia na nových kamarátov a mamičky majú možnosť sa realizovať, pretože spoločne vytvárajú pre svoje deti program a aktívne sa zapájajú do všetkých činností. Doteraz sme mali možnosť stretávať sa spolu len na ulici, ktorá nie je bezpečným miestom pre deti vzhľadom na vysokú frekvenciu áut a nedostatok chodníkov. Je smutné, že musíme s kočíkmi doslova uskakovať do jarkov a v nepriaznivom počasi aj do blata. Taktiež nemáme možnosť ísť sa hrať s deťmi na detské ihrisko. Chýbajú nám hojdačky, preliezky a šmykľavky. Preto nám zišla na um myšlienka stretávania sa v priestoroch obecnej knižnice. Oslovili sme pani starostku, ktorá bola veľmi ústretová. Spolu sme sa dohodli na určitých pravidlách a stretnutia sa mohli v marci začať. Detský kútik navštevujú deti od 0 do 3 rokov a tie, ktoré zatiaľ nenavštevujú MŠ (najmä z kapacitných dôvodov). Stretávame sa 2x do týždňa – v utorok a vo štvrtok od 10:00 do 12:00 hod. Program pre deti vytvárajú mamičky. Naše stretnutia sú rozdelené do štyroch blokov. Začínáme rozvíčkou, tancujeme na detské pesničky z CD, potom máme pohybové hry s riekankami a nakoniec tvorivé dielne, kde kreslíme, vystrihujeme, lepíme a modelujeme. Deti sa nenudia, pretože ich vždy čaká veľa aktivít, ktoré pre ne pripravili mamičky. Chodia sem radi a nemusia cestovať do vzdialených materských centier. Vstup je bezplatný. Deti sa učia žiť v kolektíve a pre mamičky je to zmena prostredia. Na začiatku sme si sem nosili hračky sami. Teraz máme na ne vy-

hradené krabice a mamičky tu môžu svoje hračky nechať. Hravou formou učíme deti ako si majú hračky upratovať. Teraz sme vytvorili program na apríl, ktorý je už zverejnený na obecných stránkach. Dvere sú otvorené pre všetky mamičky, ktoré majú chuť aktívne sa zapájať do rôznych aktivít so svojimi deťmi.

Mária Kollárová

Ahojte deťúrence!

Ako som sa raz večer modlil, priletel ku mne anjelič a povedal mi niekoľko krásnych modlitbičiek. No a ja som si hneď spomenul na vás deti moje, že sa musím o ne podeliť s vami. Určite sa ich modlite a ten váš anjel strážca pride aj k vám.

*Ó, môj dobrý anjeliček
privej ku mne sladký sniček.
ochraňuj ma túto noc,
nech ma chráni Božia moc.
Nech ma chráni Božia Matka,
jej náruč je taká sladká,
nech ma chráni Ježiško sám,
ja mu svoje srdiečko dám.
Amen.*

*Dobrá noc, môj Pane,
postieľka ma čaká,
kým zatvorím očka,
tma ma troška ľaká.
Anjelička zošli,
pekne prosím teba,
nech do môjho snička
vnesie kúsok neba.*

*Anjeličku múdry biely,
už ti krídla oľoželi.
Sadnime si na lavičku,*

*zlož si ruky pod hlavičku,
pospi si!
A na tú chvíľu
kým mi sníček vráti silu,
kto to vezme?
Pán Boh z neba,
bude strážiť mňa i teba.
Amen.*

HTTP://ROZPRUKY.UZ.CZ

Farské oznamy

Bohoslužby na apríl
*rozpis je orientačný, rozhodujúce sú ne-
delné farské oznamy*

Sv. omše v týždni

utorok až piatok v Suchej o 18.00
streda v Košolnej o 17.00
štvrtok vo Zvončine o 17.00

Sv. omše v nedeľu a vo sviatok

1. apríl - Kvetná nedeľa

18.00 – Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu
7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

4. apríl – Zelený štvrtok

18.00 – Suchá

8. apríl – Veľkonočná nedeľa

19.30 – Suchá, Veľkonočná vigília

7.30 a 10.30 – Suchá;

9.00 – Košolná; 9.00 – Zvončín

7. apríl – Veľký piatok

17:00 – Suchá, veľkopiatočné obrady

9. apríl – Veľkonočný pondelok

7.30 – Suchá;

9.00 – Košolná; 9.00 – Zvončín

15. apríl – 2. veľkonočná nedeľa

18.00 – Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

22. apríl – 3. veľkonočná nedeľa

18.00 – Košolná, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Zvončín

25. apríl – Marek, evanjelista, sviatok

18.00 – Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

29. apríl – 4. veľkonočná nedeľa

18.00 – Zvončín, v sobotu večer s platnosťou na nedeľu

7.30 a 10.30 – Suchá; 9.00 – Košolná

adorácia

V Suchej vo štvrtok po sv. omši do 19.00,
na prvý piatok v mesiaci hodinu pred sv.
omšou

litánie

V Suchej v nedeľu popoludní o 14.15, prvú nedeľu v mesiaci po farskej sv. omši

križová cesta

Na Zelený štvrtok v Suchej pri Polnického križi o 20.30, na Veľký piatok v Suchej o 11.00 v kostole.

Pozdrav k veľkonočným sviatkom

Dovoľme Zmrŕtvychstalému Kristovi, aby sa nás dotýkal svojimi oslávenými ranami a naplňal nás svojím pokojom a láskou. Požehnané a milostiplné veľkonočné sviatky čitateľom Duchovných ozvien i všetkým farníkom prajú

vdp. Peter Škultéty a redakčná rada.

apríl 2012
pôstne a veľkonočné obdobie

Ne 1	Kvetná nedeľa, Nedeľa utrpenia Pána
Po 2	Simplicius, pápež
Ut 3	Kunigunda
St 4	Kazimír
Št 5	Zelený štvrtok
Pi 6	Veľký piatok
So 7	Biela sobota
Ne 8	Veľkonočná nedeľa nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania
Po 9	Veľkonočný pondelok
Ut 10	Igor
St 11	Gemma Galganiová, panna a mystička
Št 12	Július I., pápež
Pi 13	Martin I., pápež, mučeník
So 14	Lidvina, panna
Ne 15	2. veľkonočná nedeľa, nedeľa Božieho milosrdenstva
Po 16	Galina, mučenica
Ut 17	Rudolf, mučeník
St 18	Valér
Št 19	Lev IX., pápež
Pi 20	Anicét, pápež
So 21	Anzelm, biskup, učiteľ Cirkvi
Ne 22	3. veľkonočná nedeľa
Po 23	Vojtech, biskup, mučeník
Ut 24	Juraj, mučeník
St 25	Marek, evanjelista
Št 26	Klétus, pápež
Pi 27	Zita, panna, služobníčka
So 28	Peter Chanel, kňaz a mučeník
Ne 29	4. veľkonočná nedeľa, nedeľa Dobrého pastiera
Po 30	Pius V., pápež

**Poznanie Boha dáva lásku a poznanie
seba nás robí pokornými.**

Bl. Matka Tereza

Výročia, pripravované akcie

2.4. - výročie smrti bl. pápeža Jána Pavla II. (2005)

16.4. - narodenie pápeža Benedikta XVI. (1927)

19.4. - výročie zvolenia kard. Jozefa Ratzingera za pápeža (2005)

23.-29.4. - týždeň modlitieb za duchovné povolania

29.4. - zbierka na seminár

marec v našej farnosti

krsty:

* 29.11.2011 Maxim Repáň, Suchá

pohreby:

† 13.3.2012 Margita Miklušáková, 63 r., Košolná

† 29.3.2012 Mária Halaksová, 62 r., Košolná

Úmysly Apoštolátu modlitby na apríl 2012

- **Všeobecný:** Aby veľa mladých ľudí počulo Kristovo volanie nasledovať ho v kňazstve a rehoľnom živote.
- **Misijný:** Aby vzkriesený Kristus bol znakom istej nádeje pre mužov a ženy Afriky.
- **Úmysel KBS:** Aby Cirkev odhodlane a radostne svedčila o Kristovom zmŕtvychvstání.

Farský mesačník DUCHOVNÉ OZVENY

Vychádza poslednú nedeľu v mesiaci s dátumom nasledujúceho mesiaca.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Suchá nad Parnou, č. 431, PSČ 919 01. Tel.: 033 / 55 80 144.

šéfredaktor: Peter Škultéty, administrátor
grafický editor: Daniela Martinkovičová
náklad: 400 výtlačkov

S povolením Arcibiskupského úradu
v Trnave zo dňa 3.8.1998, č. 2663/98

Registrácia MK SR, č. 1/2001

ISSN 1337-5849

Cena: dobrovoľný príspevok